

ZA
OČUVANJE
ZEMLJE
NAJBOLJE JE
REŠENJE

ZAUSTAVITI
ZAGAĐENJE

Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa

ŠTEDLJIVO TROŠI - REDUCE
PONOVO UPOTREBI - REUSE
RECIKLIRAJ - RECYCLE

ODE

Požari u domaćinstvima

KAKO IH SPREČITI?

Od velike je važnosti da poštujete sledeća pravila:

- ne ostavljajte šporet uključen bez nadzora;
- nemojte pušiti cigarete u krevetu;
- redovno proveravajte elektroinstalacije, grejna tela i sisteme;
- držite upaljače i šibice dalje od dece;
- nemojte koristiti grejna tela na gas ili sa otvorenim plamenom (kamine) u prostorijama koje imaju slabu ventilaciju.

**Ukoliko
uočite
požar
pozovite**

193

Upamtite! Nemojte koristiti vodu:

- da biste ugasili požar na električnim instalacijama i aparatima – možete biti izloženi strujnom udaru;
- da biste ugasili požar izazvan benzinom ili uljem, jer ove supstance plutaju na površini vode i mogu da izazovu širenje požara.

- Vičite: „Požar”, kako bi probudili ukućane i komšije.
- Pozovite broj 193, dajući podatke o lokaciji požara.
- Ukoliko je požar zahvatio samo jednu prostoriju vašeg stana, zatvorite vrata te prostorije i isključite električnu energiju.
- Pozovite vatrogasce i evakuišite ukućane, a ako je požar manjeg obima, pokušajte gašenje.
- Ako je požar većeg obima, napustite stan zatvarajući sva vrata za sobom.
- Prilikom evakuacije važno je da se svi ukućani okupe u istoj prostoriji.
- Obucite kaput i vežite krpe i peškire natopljene vodom preko nosa i usta.
- Nikada ne koristite lift.

Poplave

Uputstva za sprečavanje poplava u rizičnim oblastima

- Tokom perioda kad nema poplava ponašajte se odgovorno, ne bacajte otpad u reke, potoke i kanale.
- Ako je otpad već u koritima i kanalima, prijavite nadležnoj komunalnoj službi.
- U gradovima gde je kod jakih kiša pojačano oticanje voda, ne bacajte otpad i ne prekrivajte šahtove koji odvode atmosferske vode.
- Po mogućstvu pripremite džakove sa peskom koje u slučaju nailaska poplave možete staviti na ulaz i zatvorite sva mesta na kući kroz koja može da uđe voda.
- Ne pregrađujte vodotokove kako bi pravili akumulaciju vode u letnjem periodu.

Poplave se mogu dogoditi svuda. Čak i vrlo mali potoci, rečice, kanali za odvod ili kišni kanali, koji deluju bezopasno, mogu izazvati poplave većih razmera.

Uputstva za ponašanje tokom poplava

- **Pratite informacije preko radija, televizije i putem interneta.**
- **Budite svesni da su bujične poplave moguće. Ukoliko postoji rizik, odmah pređite na više spratove kuće. Ne čekajte instrukcije da biste to uradili.**
- **Držite se dalje od električnih kablova.**
- **Izbegavajte oblasti koje su poznate po klizištima i odronima.**
- **Ne ometajte spasilačke ekipe u njihovom radu.**

Uputstva za ponašanje ukoliko je evakuacija neophodna

- Uzmite pripremljene nužne stvari i po mogućstvu organizovano napustite domaćinstvo kako biste se sklonili na sigurno.
- Budite kooperativni i saradujte sa spasilačkim ekipama.
- Ako živite nizvodno od brana informišite se koji je signal za opasnost, koliko vremena vam je potrebno da se sklonite i koja je sigurna granica za sklanjanje u slučaju njenog rušenja.
- Preko sredstava javnog informisanja pratite stanje i upozorenja o mogućoj poplavi.

Ukoliko nadete vremena da obezbedite svoj dom na ovaj način, ne dodirujte električnu opremu ako stojite u vodi.

Uputstva u slučaju da morate da napustite dom

- Ne hodajte kroz vodu koja se kreće. Kretanje kroz vodu dubine 15 cm može izazvati pad. Ukoliko morate da prodete kroz vodu – hodajte tamo gde se voda ne pomera. Koristite štap da bi proverili dubinu vode i čvrstinu tla pod vodom.
- Ne ulazite vozilom u poplavljena područja. U slučaju da vas poplavna voda opkoli, napustite vozilo i ukoliko je moguće bezbedno predite na više tlo.
- Ne prelazite brzake i potoke pešice niti kolima.
- Evakuišite domaće životinje, a ako to ne možete oslobodite ih iz objekata u kojima su smeštene
- Budite pripremljeni u slučaju da morate da napustite domaćinstvo – pripremite ranac ili torbu sa ličnim dokumentima i najosnovnijim stvarima (baterijska lampa, pištaljka, kabanica za kišu, topla odeća, duboka obuća – po mogućstvu gumene čizme, flaša sa pijaćom vodom, tranzistor i rezervne baterije, štap, kanap i slično).

Zemljotres

Šta činiti za vreme zemljotresa?

- Ostanite mirni i prisebni i ne dozvolite da vas obuzme panika. Budite svesni da su neki zemljotresi samo početni potresi i da ubrzo može uslediti sledeći, jači potres.
- Ne paničite!
- Ne pokušavajte da bežite.
- Spustite se na pod, sklupčajte se i zaštitite glavu.

Uputstva za vreme zemljotresa ukoliko se nalazite u zatvorenom prostoru

- Nađite zaklon na bezbednim mestima u kući kao što su: dovratnici, noseći zidovi, mesto ispod stola, čvrstog nameštaja i ostanite tamo dok traje potres, ili pokrijte svoje lice i glavu rukama i sklonite se u ugao unutrašnjih zidova postorije.
- Udaljite se od stakla, prozora, spoljnih zidova i vrata, i bilo čega što može da padne, poput lusteru ili polica.
- Ukoliko ste u krevetu, spustite se pored kreveta i zaštitite glavu.
- Ostanite u kući dok potres ne prestane i ne bude bezbedno za vas da izađete (istraživanja su pokazala da najviše povreda nastaje kad ljudi pokušavaju da izađu iz zgrade za vreme potresa). Iz prizemne zgrade ili sa prvog sprata možete izaći na otvoren prostor, ali vodite računa da budete na bezbednoj udaljenosti od zgrada.
- Sve dok zemljotres traje, izbegavajte stepeništa i liftove

Uputstva za ponašanje tokom zemljotresa ukoliko ste na otvorenom

- Sklonite se od ulične rasvete, električnih kablova i zgrada, najveća opasnost je u blizini građevina, na izlazima i uz spoljne zidove.
- Ukoliko ste na ulici vodite računa o objektima koji mogu pasti na vas, kao što su dimnjaci, crepovi sa krova, slomljeno prozorsko staklo i slično.
- Zaštitite glavu rukama ili tašnom.

Uputstva za ponašanje ukoliko se nadete pod ruševinama

- Ne palite šibicu.
- Ne krećite se.
- Prekrijte usta maramicom ili tkaninom.
- Udarajte o cev ili zid kako bi spasilački timovi mogli da vas pronadu.
Ukoliko imate pištaljku iskoristite je. Vičite samo ukoliko je to poslednja opcija. Vikanje može izazvati udisanje opasno velike količine prašine.
- Sačuvajte prisebnost i pokušajte da se orijentirate.

Vatrogasci-spasioci

193

**Hitna medicinska
pomoć**

194

Policija

192

**Republički centar
za obaveštavanje**

1985

**Evropski broj za
vanredne situacije**

112